

HELENA SZMUNESS

ur. 1948; Kemerowo, Rosja

Miejsce i czas wydarzeń	ZSRR, lata pięćdziesiąte
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", dzieciństwo

Śmierć Stalina

Następne moje wspomnienie jest bardzo jaskrawe, a to jest śmierć Stalina. Otóż... Moja matka wychodziła pierwsza do pracy, mój ojciec wychodził następny i ojciec mnie odprowadzał do przedszkola. Któregoś dnia on mnie budzi i ja patrzę, a on ma taką rozradowaną twarz i mówi: „A czy wiesz kto umarł?” Ja w pierwszej chwili pomyślałam, że moja matka umarła. A on mówi: „Umarł Stalin.” Więc ja się troszeczkę uspokoiłam, jakkolwiek było mi przykro, bo ja Stalina bardzo lubiłam z przedszkola, ale się uspokoiłam, że nie matka. I myśmy maszerowali, to był marzec, roztopiony śnieg, błoto, gubiły mi się kalosze w tym błocie. Przyszliśmy do przedszkola. I ja pamiętam, że wszystkie dzieci leżały rządkiem koło siebie i wyły, płakały, tak podglądając jeden drugiego, kto głośniej krzyczy. A moja ukochana pani przedszkolanka, która się nazywała Irena Wasiliewna, siedziała na takim małym zydelku, obszywała czarną wstęgą czerwoną flagę i też okropnie płakała. Mnie okropnie się jej żal zrobiło, więc usiadłam koło niej na drugim zydelku. Ona mówi: „Dlaczego siedzisz tutaj? Masz tam iść i płakać.” No to ja tam poszłam i płakałam. I cały dzień w ogóle był bardzo rozkoszny dlatego, że dawano nam jakieś cukierki, był jakiś apel, dawano nam takie opaski żałobne na ramiona. I wszystkich nas rodzice odbierali bardzo późno, dlatego, że we wszystkich zakładach pracy odbywały się odpowiednie uroczystości żałobne.

Data i miejsce nagrania	2013-05-13, Londyn
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"